

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฉ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
สมมติฐานการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	13
ประโยชน์ที่ได้รับ	16
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้	17
ป่าไม้และสถานการณ์การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดกาญจนบุรี	29
แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้	37
ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องในการวิจัย	48
แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างทฤษฎีทางสังคมศาสตร์	62
ตัวแปรและกรอบแนวคิดในการวิจัย	71

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	95
ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการพื้นที่ป่าสงวนเพื่อการทำกิน	96
ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการแก้ไขปัญหาการบูรณาการพื้นที่ป่าสงวนเพื่อการทำกิน	106
ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหาการบูรณาการพื้นที่ป่าสงวนเพื่อการทำกิน	108
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	111
การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 1	112
การระดมความคิดในการวิจัยระยะที่ 2	141
การวิเคราะห์ประสิทธิผลรูปแบบการแก้ไขปัญหาการบูรณาการป่าไม้ในการวิจัย	
ระยะที่ 3	149
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	155
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	155
สมมติฐานการวิจัย	155
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	156
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	157
การวิเคราะห์ข้อมูล	157
สรุปผลการวิจัย	158
อภิปรายผล	168
ข้อเสนอแนะ	173
บรรณานุกรม	176
ภาคผนวก	183
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	184
ภาคผนวก ข ภาพประกอบในการวิจัย	196
ภาคผนวก ค ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	202

หัวเรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ง โครงการ “รักษ์ป่า”	210
ภาคผนวก จ คู่มือโครงการ “รักษ์ป่า”	220
ภาคผนวก ฉ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	244
ประวัติผู้วิจัย	261

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนข้อพิพาทและความขัดแย้ง ในปี พ.ศ. 2548	41
2	ความพยายามของรัฐในการป้องกันและลดความขัดแย้งเรื่องการบริหาร ทรัพยากรป่าไม้	45
3	แสดงอรรถประโยชน์รวมและอรรถประโยชน์เพิ่ม	50
4	กลุ่มปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระในงานวิจัยครั้งนี้ และที่มาของตัวแปรอิสระ	91
5	ร้อยละของประชาชนในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยด้านต่าง ๆ (N = 400)	122
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุดของของประชาชน ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป (N = 400)	125
7	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าความโด่ง และค่า ความเบ้ ของตัวแปรอิสระทั้ง 25 ตัวแปร ซึ่งจะนำเข้าทำการวิเคราะห์จำแนก ประเภท	128
8	ตารางเมตริกแสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) ระหว่างตัวแปร อิสระด้วยกันที่ใช้ในการศึกษาทั้ง 25 ตัว รวม 325 คู่	130
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ F ที่ใช้ทดสอบเปรียบเทียบ ความแตกต่างของตัวแปรอิสระแต่ละตัวระหว่างกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำ กินและกลุ่มผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน	132
10	ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน และกลุ่มผู้ที่ไม่ บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน	135
11	ค่าสัมประสิทธิ์จำแนกประเภทของตัวแปรในสมการจำแนกประเภทกลุ่มผู้บุกรุก พื้นที่ป่าเพื่อการทำกินและกลุ่มผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน ทั้งในรูป คะแนนมาตรฐานและในรูปคะแนนดิบ	135

ตารางที่	หน้า
12	ทิศทางการสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกินตามสมมติฐานที่ตั้งไว้กับผลการพิสูจน์สมมติฐานจากข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Data) ในการวิจัยครั้งนี้ 137
13	ค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการตัดสินใจสมการจำแนกประเภทผู้บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน และผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน 138
14	ผลการคาดประมาณการจำแนกกลุ่มผู้บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน และกลุ่มผู้ที่ไม่บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน โดยใช้สมการจำแนกประเภทที่ได้จากการวิจัย 139
15	ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญต่อกิจกรรมและเนื้อหาการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี ตัวแปรความสัมพันธ์ใกล้ชิดชุมชน รายได้ครัวเรือน ความเข้มแข็งของผู้นำและกฎระเบียบของชุมชนและความชัดเจน ในการปักเขตแดนพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ (N = 10) 142
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อกิจกรรมและเนื้อหาในโครงการ “รักษ์ป่า” 143
17	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการแก้ไขปัญหา การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ของประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี 144
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis)ของการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน 3 ด้าน จำแนกตามระยะเวลา 150
19	เปรียบเทียบคะแนนการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน ก่อนหลังเข้าร่วมโครงการ โดยเป็นการทดสอบแบบ Multivariate 151
20	เปรียบเทียบคะแนนการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกินก่อนหลังเข้าร่วมโครงการ โดยเป็นการทดสอบแบบ Univariate 152

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1	แผนที่แสดง โชนของแนวเขตพื้นที่ป่าไม้จังหวัดกาญจนบุรี 33
2	แผนที่แสดงรายชื่อแนวเขตพื้นที่ป่าไม้จังหวัดกาญจนบุรีที่ใช้ในการวิจัย 34
3	โครงสร้างสังคมของคาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) 59
4	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย 94
5	ตัวแปรหรือองค์ประกอบการบูรณาการพื้นที่ป่าเพื่อการทำกิน 140
6	การดำเนินการวิจัยทั้ง 3 ระยะ 153

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการทำกิน จำนวน 10 ข้อ	203
2 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้านประชากรตามตัวแปรความสัมพันธ์กับชุมชน จำนวน 5 ข้อ	204
3 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้านชีวิตสังคมตามตัวแปรการอาศัยป่าทำกิน จำนวน 5 ข้อ	204
4 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้านชีวิตสังคมตามตัวแปรวิถีชีวิตความเป็นอยู่ จำนวน 5 ข้อ	205
5 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้านจิตวิทยา จำแนกตามตัวแปร จำนวน 5 ข้อ	205
6 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้านชุมชน จำแนกตามตัวแปร จำนวน 5 ข้อ	206
7 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้านภาครัฐ-เอกชน จำแนกตามตัวแปร จำนวน 5 ข้อ	208

สารบัญภาพภาคผนวก

ภาพภาคผนวกที่	หน้า
1 ผู้วิจัยออกพบประชาชนเพื่อเตรียมเก็บข้อมูลการวิจัยระยะที่ 1	197
2 ผู้วิจัยนำเสนอเค้าโครงการวิจัยที่เกี่ยวกับการบุกเบิกพื้นที่ป่าผ่านผู้บริหาร สำนักงานฯ	197
3 ผู้เชี่ยวชาญชุดนักวิชาการวิพากษ์รูปแบบ (Model) จากผลการวิจัยระยะที่ 1	198
4 การอภิปรายกันถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบุกเบิกพื้นที่ป่าอย่างกว้างขวาง	198
5 ผู้เข้าร่วมโครงการลงทะเบียน	199
6 ผู้วิจัยและเจ้าหน้าที่โครงการชี้แจงประชาชนที่ร่วม โครงการฯ	199
7 ผู้ร่วมโครงการและเจ้าหน้าที่ทำกิจกรรมตามโครงการร่วมกัน	200
8 ผู้วิจัยและเจ้าหน้าที่นำผู้ร่วมโครงการออกศึกษาความสำคัญของป่าไม้	200
9 ผู้ร่วมโครงการและเจ้าหน้าที่ทำกิจกรรมตามโครงการร่วมกัน	201
10 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญชาวบ้าน ที่ร่วมเป็นวิทยากรในโครงการ	201